

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π.
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιφέρειας Ηπείρου
2021-2027**

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Ηπείρου

Με την συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2021-2027
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

**Έργο : «Εκπόνηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών
Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΕΠ Ήπειρος 2021-2027»**

Αρ. Σύμβασης : 1027/19-4-2021

**«Μη Τεχνική Περίληψη Στρατηγικής Μελέτης
Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων»**

Ιωάννινα, 15/6/2022

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	5
1.1	Εισαγωγή	5
1.2	Πεδίο αναφοράς της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.)	5
1.3	Φυσιογνωμία της Περιφέρειας Ηπείρου	9
1.3.1.	Φυσικό περιβάλλον	9
1.3.2.	Χωροταξικός σχεδιασμός - Χρήσεις γης	10
1.3.3.	Πολιτιστική κληρονομιά	10
1.3.4.	Κοινωνικό – Οικονομικό περιβάλλον (Δημογραφικά στοιχεία, διάρθρωση τοπικής οικονομίας, απασχόληση)	11
1.3.5.	Ανθρωπογενείς πιέσεις στο περιβάλλον	12
1.4	Η στρατηγική της Περιφέρειας Ηπείρου – Όραμα και στόχοι.	13
1.5	Συνοπτική περιγραφή του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) Περιφέρειας Ηπείρου	16
1.6	Εναλλακτικές δυνατότητες	17
1.7	Εκτίμηση και αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων	17
1.8	Αντιμετώπιση και παρακολούθηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων	19
1.8.1.	Μέτρα αντιμετώπισης περιβαλλοντικών επιπτώσεων	19
1.8.2.	Προτάσεις για την παρακολούθηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων	19
1.9	Διαβούλευση & Έγκριση ΣΜΠΕ Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου 2021-2027	23
1.9.1.	Διαβούλευση ΣΜΠΕ	23
1.9.2.	Περιβαλλοντική έγκριση ΣΜΠΕ	23

ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΑΣΑ	Αστικά Στερεά Απόβλητα
ΑΕΚΚ	Αποβλήτων Εκσκαφών Κατασκευών και Κατεδαφίσεων
ΑΥΜ	Απόβλητα Υγειονομικών Μονάδων
ΑΗΗΕ	Απόβλητα Ηλεκτρικού Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΑΕΠΟ	Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
ΒΑΑ	Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη
ΓΠΣ	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
ΔΕΔ-Μ	Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών
ΔσΠ	Διαλογή στην Πηγή
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΣΕΕ	Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠΕΑΡ	Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης
ΕΠΑ	Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΣΣΜ	Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών
ΕΣΠΚΑ	Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή
ΕΣΕΚ	Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα
Ε.Κοιν.	Ενεργειακές Κοινότητες
ΕΣΔΑ	Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων
ΕΠΠΑΔ	Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων

ΕΣΔ	Εθνική στρατηγική για τα δάση
ΕΓΥ	Ειδική Γραμματεία Υδάτων
ΕΖΔ	Ειδική Ζώνη Διατήρησης
ΖΔΥΚΠ	Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας
ΖΕΠ	Ζώνη Ειδικής Προστασίας
ΙΤΥΣ	Ιδιαίτερος Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα
ΚΔΑΠ	Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΚΥΣΟΙΠ	Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής
ΚΔΑΥ	Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών
ΛΑΠ	Λεκάνη Απορροής Ποταμού
ΜΕΒΑ	Μονάδα Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων
ΜΕΑ	Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΟΤΚΖ	Οχήματα στο Τέλος Κύκλου Ζωής
ΠΠΑ	Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
ΠεΣΠΚΑ	Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
ΠΕΣΔΑ	Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων
ΠΠΧΣΑΑ	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΠΧΠ	Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο
ΠΠΔ	Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις
ΠΕΣΚΕ	Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης
Σ.Π.Ε.	Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση
Σ.Μ.Π.Ε.	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
Σ.Σ.	Στρατηγικοί Στόχοι

Σ.Π.	Στόχος Πολιτικής
ΣΔΒΕ	Σχέδια Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια
ΣΔΛΑΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών
ΣΔΚΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας
ΣΒΑ	Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης
ΣΒΑΑ	Στρατηγικό Σχέδιο για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη
ΣΒΑΚ	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΤΔΜ	Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης
ΤΙΦΚ	Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
ΤΠΑ	Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
ΤΥΣ	Τεχνητό Υδατικό Σύστημα
ΤΣΔΑ	Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Ενέργειας
ΥΔ	Υδατικό Διαμέρισμα
ΥΣ	Υδατικό Σύστημα
ΥΥΣ	Υπόγειο Υδατικό Σύστημα
ΦΟΣΔΑ	Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
Φ/Σ	Φωτοβολταϊκό Σύστημα
ΧΥΤΕΑ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Επικίνδυνων Βιομηχανικών Αποβλήτων
ΧΥΤ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής

1 ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

1.1 Εισαγωγή

Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (Σ.Π.Ε.) είναι μια διαδικασία αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των υπό κατάρτιση σχεδίων ή προγραμμάτων. Η αξιολόγηση αυτή αποσκοπεί στην εύρεση των βέλτιστων λύσεων διασφαλίζοντας την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή την ισορροπία μεταξύ της κοινωνίας, της οικονομίας και του περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ η Σ.Π.Ε. αποτελεί υποχρεωτικό στάδιο διαβούλευσης ενός σχεδίου ή προγράμματος. Η προαναφερθείσα Οδηγία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την έκδοση της ΚΥΑ οικ. 107017/2006 (ΦΕΚ 1225 Β/05-09-2006), η οποία τροποποιήθηκε από ΥΑ οικ. 40238/2017 (ΦΕΚ 3759 Β/25-10-2017).

Βάσει του προαναφερθέντος θεσμικού πλαισίου η Σ.Π.Ε. περιλαμβάνει τη διαδικασία εκπόνησης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.), τη διαβούλευση της με τους εμπλεκόμενους φορείς (τις αρμόδιες αρχές, το ενδιαφερόμενο κοινό), τη συνεκτίμηση της Σ.Μ.Π.Ε. και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων και τη λήψη αποφάσεων και την ενημέρωση σχετικά με την απόφαση (έκδοση της ΚΥΑ έγκρισης της Σ.Μ.Π.Ε.). Η Σ.Π.Ε. είναι αυτόνομη από τη διαδικασία σχεδιασμού του σχεδίου ή προγράμματος και διεξάγεται παράλληλα με αυτό.

Η παρούσα Σ.Π.Ε. εκπονήθηκε προκειμένου να εξεταστούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) Περιφέρειας Ηπείρου 2021 – 2027. Υλοποιήθηκε σύμφωνα με το προαναφερθέν θεσμικό πλαίσιο καθώς και με την 1^η Τεχνική Οδηγία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Αριθ. Πρωτ.: 22272/22-02-2021), σε συνέχεια της 2^{ης} Εγκυκλίου με Αριθ. Πρωτ.: 125192/25-11-2020.

1.2 Πεδίο αναφοράς της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.)

Σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν η εκπόνηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) αποτελεί βασικό εργαλείο της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (Σ.Π.Ε.).

Η παρούσα Σ.Μ.Π.Ε. υλοποιήθηκε παράλληλα και συμπληρωματικά με την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) Περιφέρειας Ηπείρου 2021 – 2027. Με τον τρόπο αυτό είναι εφικτή η ενσωμάτωση των συμπερασμάτων της Σ.Μ.Π.Ε. στη τελική έκδοση του Ε.Π. Στόχος της είναι να διασφαλίσει ότι το νέο Ε.Π. της Περιφέρειας Ηπείρου συμβάλλει θετικά στην επίτευξη υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας και ότι υποστηρίζει τους στόχους της χώρας και της ΕΕ για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η εκπόνηση της Σ.Μ.Π.Ε. του Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου 2021 – 2027 ανατέθηκε από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου στην εταιρεία «ALTEREN – Ενέργεια και Περιβάλλον Α.Ε.». Η προαναφερθείσα δημόσια αρχή θα εξετάσει την υποβληθείσα Σ.Μ.Π.Ε. ως προς την πληρότητα και επάρκεια της και θα την προωθήσει στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ, με στόχο την διαβούλευση και την έγκρισή της (έκδοση ΚΥΑ στην οποία περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο οι περιβαλλοντικοί προβληματισμοί και οι εκφραζόμενες απόψεις ελήφθησαν υπόψη).

Η Σ.Μ.Π.Ε. συντάχθηκε σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ της ΚΥΑ οικ. 107017/2006 με στόχο την:

- αποτύπωση της σκοπιμότητας, των τεχνικών και λειτουργικών προβλέψεων και των εναλλακτικών λύσεων του παραπάνω Ε.Π.,
- παρουσίαση μιας μεθοδολογίας βάσει της οποίας πραγματοποιείται η αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την υλοποίηση του Ε.Π.,
- παράθεση προτεινόμενων προγραμμάτων διαχείρισης και παρακολούθησης των εντοπισμένων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μέσω θέσπισης κατάλληλων περιβαλλοντικών δεικτών,
- τη καταγραφή απόψεων και τυχόν αντιδράσεων - προβληματισμών επί του Ε.Π. των ενδιαφερόμενων μερών (δημόσιες αρχές και κοινό) μέσω της δημόσιας διαβούλευσης του,
- ενσωμάτωση των τεκμηριωμένων προτάσεων – συμπερασμάτων στο τελικό κείμενο του Ε.Π.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) 2021 – 2027 για το οποίο εκπονείται η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) αφορά τα διοικητικά όρια της Περιφέρειας Ηπείρου.

Η Περιφέρεια Ηπείρου είναι μια από τις 13 Περιφέρειες της Ελλάδας και καταλαμβάνει το βορειοδυτικό τμήμα της ηπειρωτικής χώρας (βλέπε Σχήμα 1.1), αποτελώντας Πύλη εισόδου–εξόδου προς τα Βαλκάνια και τη Δυτική Ευρώπη. Συνορεύει ΝΑ με τη Στερεά Ελλάδα, ανατολικά με τη Θεσσαλία και ΒΑ με τη Μακεδονία. Στη βορειοδυτική πλευρά συνορεύει με την Αλβανία, ενώ ολόκληρη η δυτική πλευρά και η νοτιοδυτική βρέχεται από το Ιόνιο Πέλαγος και τον Αμβρακικό Κόλπο. Καταλαμβάνει έκταση 9.203 τ.χλμ. και καλύπτει το 6,9% της συνολικής έκτασης της χώρας (131.957 τ.χλμ.). Οι ορεινές περιοχές της Περιφέρειας Ηπείρου καλύπτουν το 74,2% της συνολικής της έκτασης. Μεγαλύτερη πόλη και πρωτεύουσα της Περιφέρειας Ηπείρου είναι τα Ιωάννινα.

Σχήμα 1. 1: Η θέση της Περιφέρειας Ηπείρου στον χάρτη της Ελλάδας.

Η Περιφέρεια Ηπείρου διαιρείται σε τέσσερις περιφερειακές ενότητες (Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Πρέβεζας), οι οποίες ταυτίζονται απολύτως με τους αντίστοιχους νομούς και διαιρούνται σε δεκαοχτώ πρωτοβάθμιους ΟΤΑ (δήμους). Κύριο χαρακτηριστικό της είναι η γεωμορφολογική ποικιλία, καθώς υπάρχουν τέσσερις βασικές ζώνες: α) η παράκτια ζώνη των ΠΕ Πρεβέζης και Θεσπρωτίας, β) η ζώνη των ορεινών όγκων που εκτείνεται κατά μήκος του ανατολικού ορίου της Περιφέρειας στην ΠΕ Ιωαννίνων και Άρτας, γ) η ζώνη γεωργικής γης, η οποία περιλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα της Περιφέρειας και δ) η ευρύτερη ζώνη των ορεινών και ημιορεινών περιοχών.

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Ηπείρου ανέρχεται σε 336.856 άτομα, σύμφωνα με την πρόσφατη απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ (2011), και αποτελεί το 3,1% του συνολικού πληθυσμού της χώρας (10.816.286 άτομα). Οι μεγαλύτερες σε πληθυσμό Περιφερειακές Ενότητες είναι η Π.Ε. Ιωαννίνων με 49,8% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας και ακολουθεί η Π.Ε. Άρτας με 20,2%, αντίστοιχα. Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη διοικητική διαίρεση της Περιφέρειας Ηπείρου και τον πληθυσμό της περιλαμβάνονται ακολούθως.

Πίνακας 1. 1: Διοικητική διαίρεση Περιφέρειας Ηπείρου.

A/A	Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Πληθυσμός ¹	Έδρα
1	Άρτας	Κεντρ. Τζουμέρκων	6.178	Βουργαρέλι
		Γεωργ. Καραϊσκάκη	5.780	Άνω Καλεντίνη
		Αρταίων	43.166	Άρτα
		Νικολάου Σκουφά	12.753	Πέτα
2	Θεσπρωτίας	Ηγουμενίτσας	25.814	Ηγουμενίτσα
		Σουλίου	10.063	Παραμυθιά
		Φιλιατών	7.710	Φιλιάτες
3	Ιωαννίνων	Δωδώνης	9.693	Αγία Κυριακή
		Ζίτσας	14.766	Ελεούσα
		Πωγωνίου	8.960	Καλπάκι
		Κόνιτσας	6.362	Κόνιτσα
		Μετσόβου	6.196	Μέτσοβο
		Βορ. Τζουμέρκων	5.714	Πράμαντα
		Ζαγορίου	3.724	Ασπράγγελοι
		Ιωαννιτών	112.486	Ιωάννινα
4	Πρέβεζας	Ζηρού	13.892	Φιλιππιάδα
		Πάργας	11.866	Καναλλάκι
		Πρέβεζας	31.733	Πρέβεζα
ΣΥΝΟΛΟ			336.856	

¹ Μόνιμος πληθυσμός βάσει των στοιχείων απογρ. 2011 ΕΛΣΤΑΤ (<https://www.statistics.gr>)

Σχήμα 1. 2: Χάρτης διοικητικής διαίρεσης Περιφέρειας Ηπείρου.

1.3 Φυσιογνωμία της Περιφέρειας Ηπείρου

1.3.1. Φυσικό περιβάλλον

Η Ήπειρος διαθέτει ένα ιδιαίτερα πλούσιο και ποικιλόμορφο φυσικό περιβάλλον που περιλαμβάνει από αλπικά οικοσυστήματα έως εκτεταμένους παράκτιους υδροβιότοπους. Το απόθεμα αυτό αποτελεί κύριο αναπτυξιακό πόρο και θα πρέπει να διαφυλαχθεί.

Η βλάστηση της Ηπείρου δέχεται σημαντικές επιρροές τόσο από το υψόμετρο και το ανάγλυφό της όσο και από τις, κατά περιόδους, έντονες βροχοπτώσεις. Στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο της περιοχής μελέτης συναντάται μια μεγάλη ποικιλία τύπων βλάστησης ενώ παράλληλα καταγράφεται ένας σημαντικός αριθμός ειδών πανίδας, με σημαντικό ποσοστό αυτών να αφορά σπάνια και απειλούμενα είδη.

Σχετικά με τις προστατευόμενες περιοχές του εθνικού συστήματος, στα όρια της Περιφέρειας Ηπείρου βρίσκονται συνολικά είκοσι επτά (27) περιοχές οι οποίες εντάσσονται στον Εθνικό Κατάλογο Περιοχών του Δικτύου NATURA 2000, σύμφωνα με την ΚΥΑ 50743/2017 (ΦΕΚ 4432 Β/15-12-2017): "Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000". Από αυτές, οι τέσσερις (4) βρίσκονται στην

Π.Ε. Άρτας, οι εννέα (9) στην Π.Ε. Θεσπρωτίας, οι δώδεκα (12) στην Π.Ε. Ιωαννίνων και οι δύο (2) στην Π.Ε. Πρεβέζης.

Επιπλέον, στην περιοχή μελέτης υπάρχουν τριάντα επτά (37) καταφύγια άγρια ζωής (ΚΑΖ), από τα οποία πέντε (5) ανήκουν διοικητικά στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, μία (1) περιοχή προστασίας της φύσης, δύο (2) εθνικά πάρκα, δύο (2) εθνικοί δρυμοί, δύο (2) αισθητικά δάση, τρία (3) διατηρητέα μνημεία της φύσης και ένας (1) υγροβιότοπος Ramsar διεθνούς σημασίας.

Αναλυτικές πληροφορίες για το φυσικό περιβάλλον της υπό μελέτη περιοχής αναφέρονται στην παράγραφο 6.1.4.

1.3.2. Χωροταξικός σχεδιασμός - Χρήσεις γης

Στην Περιφέρεια Ηπείρου, το μεγαλύτερο μέρος των εκτάσεων καταλαμβάνεται από δασικές και καλλιεργήσιμες εκτάσεις καθώς και βοσκοτόπους. Ένα πολύ μικρό ποσοστό καταλαμβάνουν οι αστικές περιοχές, με αποτέλεσμα να αποτελεί μια από τις πιο αραιοκατοικημένες περιφέρειες μεταξύ των περιφερειών όλης της χώρας. Αναλυτικά, τα ποσοστιαία και διαγραμματικά δεδομένα των χρήσεων γης της Περιφέρειας Ηπείρου παρουσιάζονται στην παράγραφο 6.1.5.1.

1.3.3. Πολιτιστική κληρονομιά

Η Ήπειρος διαθέτει μια αξιοσημείωτη ιστορική και πολιτιστική παράδοση, γεγονός που φανερώνεται και από το πλήθος των ιστορικών μνημείων και παραδόσεων της. Ο ελληνικός πολιτισμός της Ηπείρου αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά κεφάλαια του ελληνικού πολιτισμού.

Σε ολόκληρη την Περιφέρεια υπάρχει πλήθος κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, βυζαντινών μνημείων καθώς και ιδιαίτερης ιστορικής σημασίας οικισμοί. Πιο συγκεκριμένα, στην Ήπειρο υπάρχουν συνολικά ογδόντα δύο (82) οικισμοί οι οποίοι έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Από αυτούς, οι εβδομήντα (70) βρίσκονται στην Π.Ε. Ιωαννίνων, οι οκτώ (8) στην Π.Ε. Θεσπρωτίας και οι τέσσερις (4) στην Π.Ε. Πρεβέζης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αρχιτεκτονική των οικισμών της Ηπείρου, με τα αρχοντικά σπίτια της περιοχής να χρονολογούνται από τον 18ο αιώνα. Τα βασικά υλικά κατασκευής των κτιρίων των οικισμών είναι η πέτρα και το ξύλο, με τους Ηπειρώτες να θεωρούνται οι καλύτεροι τεχνίτες των υλικών αυτών.

Μεγάλης πολιτισμικής σημασίας είναι και τα πέτρινα γεφύρια της Ηπείρου, τα οποία εξυπηρετούσαν τη διέλευση των εμπορών και των μεταφορέων από τις δυσπρόσιτες περιοχές της Περιφέρειας ενώ παράλληλα αποτελούν εξαιρετικά δείγματα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτών αποτελούν το πέτρινο γεφύρι της Άρτας

και της Κόνιτσας. Αναλυτικές πληροφορίες για την πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας Ηπείρου παρατίθενται στην παράγραφο 6.1.5.3.

1.3.4. Κοινωνικό – Οικονομικό περιβάλλον (Δημογραφικά στοιχεία, διάρθρωση τοπικής οικονομίας, απασχόληση)

Ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας Ηπείρου, με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ανήλθε στους 336.856 κατοίκους (3,1% του συνολικού πληθυσμού της χώρας), από τους οποίους οι 165.775 (49,2%) ήταν άντρες και οι 171.081 (50,8%) γυναίκες. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στην Π.Ε. Ιωαννίνων, με 167.901 κατοίκους, ενώ το μικρότερο στην Π.Ε. Θεσπρωτίας, με 43.587 κατοίκους.

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση της Περιφέρειας, το μεγαλύτερο ποσοστό, ίσο με 13,2%, εντοπίζεται στην ηλικιακή ομάδα 50-59 ενώ ακολουθούν με ποσοστό 13,1% οι ομάδες 30-39 και 40-49.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, η Περιφέρεια Ηπείρου σημείωσε τη μεγαλύτερη μέση ηλικία, 44,2 έτη, μεταξύ των Περιφερειών όλης της χώρας, με τη μέση ηλικία του μόνιμου πληθυσμού της Ελλάδας να είναι 41,9 έτη. Συνεπώς, ο μόνιμος πληθυσμός της περιοχής μελέτης χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα γερασμένος.

Η Περιφέρεια Ηπείρου, αποτελεί μία από τις λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες της χώρας καθώς καταλαμβάνει μία από τις χαμηλότερες βαθμίδες του κατά κεφαλήν Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ).

Η παραγωγική δομή της περιοχής περιλαμβάνει έναν ισχυρό πρωτογενή τομέα, με υψηλό μερίδιο περιφερειακού ΑΕΠ (8,4%) και μερίδιο απασχόλησης (17,5%). Η Ήπειρος παράγει μια ποικιλία γεωργικών προϊόντων, από τα οποία τα πιο σημαντικά είναι τα δημητριακά, τα εσπεριδοειδή και ο καπνός ενώ ιδιαίτερα αναπτυγμένη είναι και η ζωική παραγωγή κυρίως γάλακτος και διαφόρων γαλακτοκομικών προϊόντων όπως το τυρί.

Ο δευτερογενής τομέας συμμετέχει στο ΑΕΠ σε ποσοστό 16,8%. Η βιομηχανική δραστηριότητα περιλαμβάνει τομείς χαμηλής ειδίκευσης, όπως τρόφιμα, ποτά και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα.

Αναφορικά με τον τριτογενή τομέα, καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό στην Περιφέρεια Ηπείρου, τόσο από άποψη ΑΕΠ (74,8%) όσο και απασχόλησης (68,7%). Ο τουρισμός συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στη διάρθρωση της παραγωγικής και οικονομικής δραστηριότητας της περιοχής.

Η Περιφέρεια Ηπείρου αποτελεί, σε όρους ΑΕΠ, την φτωχότερη Περιφέρεια της Ηπειρωτικής Ελλάδας. Συνολικά, παράγει το 2,2% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας, ποσοστό που παραμένει αμετάβλητο κατά τη διάρκεια των ετών.

Το επίπεδο της ανεργίας στην περιοχή μελέτης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί υψηλό, καθώς από την απογραφή του πληθυσμού το 2011 (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) καταγράφηκαν συνολικά 23.659 άνεργοι σε ολόκληρη την Περιφέρεια Ηπείρου (2,85% των ανέργων όλης της χώρας). Με δεδομένο ότι ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας κατά την ίδια χρονιά ήταν 336.856, η ανεργία ήταν στο 7%.

Βάσει των αποτελεσμάτων της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού για το Δ' τρίμηνο του 2020 που ανακοίνωσε η ΕΛ.ΣΤΑΤ, η ανεργία στην Περιφέρεια Ηπείρου ήταν στο 17,2%. Κατά το ίδιο διάστημα, η Περιφέρεια Ηπείρου εμφάνισε το τρίτο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας ανάμεσα στις περιφέρειες της χώρας, ενώ το ίδιο τρίμηνο του προηγούμενου έτους το ποσοστό ανεργίας ήταν χαμηλότερο, στο 16,3% περίπου.

Ο αριθμός του οικονομικά ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού της Περιφέρειας Ηπείρου, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, ανήλθε σε 129.712 και 207.144 αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τη δειγματοληπτική Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (SILC), του έτους 2019, με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2018, η ΕΛ.ΣΤΑΤ. ανακοίνωσε τα στοιχεία για τον κίνδυνο φτώχειας στην Ελλάδα. Σε πέντε (5) Περιφέρειες, μεταξύ αυτών και η Περιφέρεια Ηπείρου, καταγράφηκαν ποσοστά κινδύνου φτώχειας χαμηλότερα από αυτό του συνόλου της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, στην Ήπειρο, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας για το 2019 ήταν στο 17,4% ενώ για το σύνολο της χώρας στο 17,9%.

Αναλυτικά στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, τη διάρθρωση της τοπικής οικονομίας και την απασχόληση στην Περιφέρεια Ηπείρου αναφέρονται στις παραγράφους 6.1.6.1., 6.1.6.2. και 6.1.6.3. αντίστοιχα.

1.3.5. Ανθρωπογενείς πιέσεις στο περιβάλλον

Οι σημαντικότερες πιέσεις που εντοπίζονται στην Περιφέρεια Ηπείρου σχετίζονται κατά κύριο λόγο με τις πτηνοτροφικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, τη συγκέντρωση μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας (αλμυρού και γλυκού νερού) και την εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων αξιοποίησης προϊόντων πρωτογενούς τομέα παραγωγής (εντός και εκτός ΒΙΠΕ).

Επιπλέον, σημειακές πιέσεις στην περιοχή μελέτης προκαλούνται από τα αστικά υγρά απόβλητα οικισμών, τη βιομηχανική δραστηριότητα, την σταβλισμένη κτηνοτροφία, τα στραγγίδια από Χώρους Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων, τις υδατοκαλλιέργειες, τα μεταλλεία, τα αστικά υγρά απόβλητα από οικισμούς που δεν εξυπηρετούνται από ΕΕΛ, τις απορροές από την αγροτική δραστηριότητα κ.λπ.

Επιπλέον πληροφορίες για τις ανθρωπογενείς πιέσεις στο περιβάλλον της περιοχής μελέτης αναφέρονται στην παράγραφο 6.2.

1.4 Η στρατηγική της Περιφέρειας Ηπείρου – Όραμα και στόχοι.

Ο σχεδιασμός της Ηπείρου για την ΠΠ 21-27 λαμβάνει υπόψη όλες τις κατευθύνσεις και τα κείμενα της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ε.Ε. και τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Επίσης, λαμβάνει υπόψη τις συμπληρωματικές πολιτικές και εργαλεία εθνικής και περιφερειακής ανάπτυξης όπως το «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων», το «Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας», την έκθεση για την περιφερειακή πολιτική για την Ελλάδα μετά το 2020 του ΟΟΣΑ και τις εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές. Επίσης, έμφαση δίνεται στην προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με μια νέα προσέγγιση για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην ΕΕ - Μετασχηματισμός της γαλάζιας οικονομίας της ΕΕ για ένα βιώσιμο μέλλον, καθώς άλλωστε αποτελεί και πυλώνα προτεραιότητας για την Ελλάδα. Ο σχεδιασμός της Ηπείρου έχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με άλλες μορφές στήριξης όπως το «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης» και το «Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0». Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι η Ήπειρος συμμετέχει στην Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου – EUSAIR.

Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας για την περίοδο 2021-2027 είναι:

«Η δυναμική, εξωστρεφής και αειφορική ανάπτυξη της Ηπείρου, εστιασμένη στην μοναδικότητα, το περιβάλλον και την ιστορία, ώστε να καταστεί ελκυστικός προορισμός για καινοτόμο επιχειρηματικότητα και τουριστική προσέλκυση επισκεπτών από όλο τον κόσμο καθώς και ένα σύγχρονο ενεργειακό, επιχειρηματικό, μεταφορικό κέντρο της χώρας και πύλη εισόδου της Δυτικής Ευρώπης».

Για την επίτευξη του αναπτυξιακού αυτού οράματος, διαμορφώνεται ένα συνεκτικό πλέγμα πέντε (5) Στρατηγικών Στόχων (Σ.Σ.):

- **Σ.Σ. 1: Ενίσχυση και διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας**

Ο συγκεκριμένος Σ.Σ υπηρετεί τον ΣΠ1 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανάπτυξη της περιφερειακής οικονομίας με έμφαση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη σύνδεση με την έρευνα και καινοτομία, την υποστήριξη των ερευνητικών υποδομών, την ενίσχυση της παραγωγικότητας και εξωστρέφειας των ΜΜΕ, την υποστήριξη των ΜΜΕ για την αναβάθμιση των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών με την χρήση και των ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών). Βασικό εργαλείο αποτελεί η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - ΕΣΕΕ (με την περιφερειακή της διάσταση), η οποία θέτει τις προτεραιότητες για τον οικονομικό μετασχηματισμό της Ηπείρου. Η συστηματική εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης, αναδεικνύει και εξειδικεύει τις

ανάγκες και τις ευκαιρίες για συνεργασία της ερευνητικής κοινότητας με τις επιχειρήσεις. Η ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος Έρευνας και Καινοτομίας αποτελεί επίσης βασικό πεδίο για τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της περιφερειακής οικονομίας σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Επιπλέον, επιδιώκεται η εμφάθυση του ψηφιακού μετασχηματισμού σε όλα τα επίπεδα (δημόσια διοίκηση, οικονομία, κοινωνία, κλπ.) καθώς και η στήριξη της ψηφιακής συνδεσιμότητας.

▪ **Σ.Σ 2: Προώθηση της αειφορίας, της ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης των φυσικών πόρων – Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής**

Ο συγκεκριμένος Σ.Σ υπηρετεί τον ΣΠ2 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες την προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της Ηπείρου από ποικίλους κινδύνους, την θωράκιση από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, την προστασία και ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων, την ολοκλήρωση του περιφερειακού σχεδιασμού για τη διαχείριση αποβλήτων, τη βελτίωση του ενεργειακού αποτυπώματος του κτιριακού τομέα (δημοσίου/ ιδιωτικού) καθώς και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Στόχος της αειφόρου ανάπτυξης είναι η επίτευξη οικονομικής προόδου με κατά το δυνατόν ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων δημιουργώντας συνθήκες βέλτιστης αξιοποίησης των φυσικών πόρων της Περιφέρειας. Αναπόσπαστοι στόχοι είναι η πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και η προώθηση αειφόρων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής, ώστε να αποσυνδεθεί η οικονομική μεγέθυνση από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Επίσης, έμφαση δίνεται στην προώθηση των ΑΠΕ, στην υλοποίηση δράσεων που περιλαμβάνονται στα Σχέδια Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια (ΣΔΒΕ), καθώς και στη στήριξη της βιώσιμης κινητικότητας με έμφαση στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας με βάση τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ).

▪ **Σ.Σ 3: Ενίσχυση της κινητικότητας**

Ο συγκεκριμένος Σ.Σ υπηρετεί τον ΣΠ3 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ολοκλήρωση των αναγκαίων μεταφορικών υποδομών για την απρόσκοπτη κινητικότητα ενδοπεριφερειακά και διαπεριφερειακά, τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς και βιώσιμου (οικονομικά, περιβαλλοντικά) συστήματος μεταφορών και τη στήριξη της πολυτροπικής ανάπτυξης των μεταφορών. Στόχος είναι η άρση των εμποδίων πρόσβασης, η ανάπτυξη ενός ασφαλούς, συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος μεταφορών υψηλής ποιότητας, η κατασκευή τμημάτων/ συνδέσεων που λείπουν από το δίκτυο κάτω από ένα συνεκτικό πλαίσιο ασφάλειας και αξιοπιστίας των μεταφορών με γνώμονα τη βελτίωση της προσβασιμότητας, τη μείωση του κόστους μεταφοράς και των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

▪ **Σ.Σ 4: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας**

Ο συγκεκριμένος Σ.Σ υπηρετεί τον ΣΠ4 και στοχεύει σε μια πιο κοινωνική περιφέρεια. Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανάληψη μέτρων για την εξάλειψη του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας καθώς και σε κοινωνικές υπηρεσίες, την ανάληψη ειδικών δράσεων για ομάδες του πληθυσμού που είναι πιο ευάλωτες όπως ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, κλπ., και την ενίσχυση του πολιτισμού και του αειφόρου τουρισμού ως επιταχυντές της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης. Επίσης επιδιώκεται η προώθηση της διά βίου μάθησης, η αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης, υγείας, πρόνοιας, η πρόσβαση όλων των πολιτών σε υπηρεσίες υγείας, καθώς και η βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης.

▪ **Σ.Σ 5: Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης**

Ο συγκεκριμένος Σ.Σ υπηρετεί τον ΣΠ5 και θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ενίσχυση της χωρικής συνοχής, την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Ηπείρου και τη διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών, την ενίσχυση της ελκυστικότητας και την ανάδειξη της ταυτότητας των μεγάλων αστικών κέντρων. Επίσης επιδιώκεται η μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, η αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι ενωτέρω ΣΣ θα χρηματοδοτηθούν από το οικείο ΠΕΠ καθώς και από άλλες πηγές όπως τομεακά Προγράμματα 21-27, Προγράμματα Interreg, Ταμείο Ανάκαμψης, ΕΤΘΑΥ, ΕΓΤΑΑ. Επίσης συνέργειες εντοπίζονται και με Προγράμματα όπως HORIZON EUROPE (επιστημονική και τεχνολογική αριστεία, ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, κλπ.), «Συνδέοντας την Ευρώπη» (μεταφορές, ενέργεια, ψηφιακή τεχνολογία), LIFE (περιβαλλοντική προστασία, διαφύλαξη της βιοποικιλότητας) κλπ..

Το ΠΕΠ δύναται να υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις.

Το ΠΕΠ δεσμεύεται να λαμβάνει υπόψη την αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στις παρεμβάσεις όλων των Στόχων Πολιτικής. Η αρχή θα εφαρμόζεται κατά την υλοποίηση των Προγραμμάτων στη βάση οδηγιών της ΕΑΣ.

Η διασφάλιση της ισότητας ευκαιριών, της ένταξης και της καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων καθώς και η διασφάλιση της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ διατρέχει οριζόντια το ΠΕΠ, σύμφωνα με το άρθρο 9 «Οριζόντιες αρχές» του ΚΚΔ.

1.5 Συνοπτική περιγραφή του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) Περιφέρειας Ηπείρου

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου 2021 – 2027 ανέρχεται στα 426 εκ. € εκ των οποίων το 85% αφορά συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα κονδύλια χρηματοδότησης θα καλυφθούν από **το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από αμιγώς εθνικούς πόρους**. Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση του Ε.Π. περιλαμβάνονται στους Πίνακες 4.1, 4.5 και 4.6.

Το Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου 2021 – 2027 περιλαμβάνει τις ακόλουθες Προτεραιότητες:

- 1) Προτεραιότητα 1: Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας.
- 2) Προτεραιότητα 2Α: Προώθηση της αειφορίας και αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής.
- 3) Προτεραιότητα 2Β: Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας.
- 4) Προτεραιότητα 3: Ενίσχυση της κινητικότητας.
- 5) Προτεραιότητα 4Α: Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής.
- 6) Προτεραιότητα 4Β: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού.
- 7) Προτεραιότητα 5: Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης.
- 8) Προτεραιότητα 6: Τεχνική βοήθεια (από ΕΚΤ).
- 9) Προτεραιότητα 7: Τεχνική βοήθεια (από ΕΤΠΑ).

Κάθε μια από τις Προτεραιότητες 1 έως 5 αντιστοιχεί στον κατάλληλο Στόχο Πολιτικής (βλέπε Πίνακα 4.4):

- ΣΠ1: Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής ψηφιακής συνδεσιμότητας.
- ΣΠ2: Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, σε μετάβαση προς μια καθαρή οικονομία μηδενικού άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη, μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.
- ΣΠ3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας.
- ΣΠ4: Μια πιο κοινωνική, και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.
- ΣΠ5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών.

Οι Στόχοι Πολιτικής περιλαμβάνουν Ειδικούς Στόχους και αυτοί με τη σειρά τους Τύπους Δράσεων και ενδεικτικές δράσεις. Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη δομή και το περιεχόμενο του Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου περιλαμβάνονται στους Πίνακες 3.1 και 4.3.

1.6 Εναλλακτικές δυνατότητες

Οι εναλλακτικές δυνατότητες δεν εξετάζουν αλλαγές σε ότι αφορά το περιεχόμενο και τη δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι θεσπισμένοι Ειδικοί Στόχοι (Ε.Σ.) και οι αντίστοιχες δράσεις του Ε.Π. επιλέχθηκαν με στόχο την αντιμετώπιση των εντοπισμένων οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών θεμάτων της Περιφέρειας Ηπείρου. Επιπλέον, το Ε.Π. σχεδιάστηκε με στόχο τη συμμόρφωση της Περιφέρειας με τις νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις, καθώς και με τις αντίστοιχες Εθνικές Στρατηγικές. Συνεπώς, τα σενάρια που εξετάζονται είναι τα εξής:

- Μηδενική λύση: Μη υλοποίηση του Ε.Π. Ηπείρου 2021-2027.
- Πρώτη εναλλακτική δυνατότητα: Υλοποίηση του Ε.Π. όπως έχει σχεδιαστεί και παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 4.
- Δεύτερη εναλλακτική δυνατότητα: Υλοποίηση του Ε.Π. αλλά με αποκλίσεις σε σχέση με τον σχεδιασμό του, εξαιτίας καθυστερήσεων των έργων ή/και ανακατανομής κονδυλίων.

Αναλυτική περιγραφή των εναλλακτικών δυνατοτήτων και της συγκριτικής αξιολόγησης αυτών περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο 5. Βάσει της αξιολόγησης αυτής επιλέγεται η πρώτη εναλλακτική δυνατότητα, διότι αυτή θα συμβάλλει στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης στην Περιφέρεια Ηπείρου και στη συμμόρφωση με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία.

1.7 Εκτίμηση και αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Βάσει του Παραρτήματος ΙΙΙ της ΚΥΑ οικ. 107017/2006 (ΦΕΚ 1225 Β/05-09-2006) η Σ.Μ.Π.Ε. περιλαμβάνει την μεθοδολογία εκτίμησης και αξιολόγησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την υλοποίηση του Ε.Π.

Στην παρούσα Σ.Μ.Π.Ε. προσδιορίζονται ανά Ειδικό Στόχο (Ε.Σ.) οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που αναμένονται από την υλοποίηση των ενδεικτικών δράσεων του εκάστοτε Ε.Σ. στους εξής τομείς:

- Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα.
- Χλωρίδα, πανίδα.
- Έδαφος.
- Ύδατα.
- Παραγωγή αποβλήτων.
- Ατμόσφαιρα.

- Κλιματική αλλαγή (Μετριασμός/ Προσαρμογή).
- Πληθυσμός.
- Ανθρώπινη υγεία.
- Θόρυβος.
- Υλικά περιουσιακά στοιχεία.
- Πολιτιστική, αρχιτεκτονική και αρχαιολογική κληρονομιά.
- Τοπίο.
- Αειφόρος ανάπτυξη.

Η αξιολόγηση αυτή διενεργείται λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ (π.χ. χαρακτηρισμός επίπτωσης, πιθανότητα εμφάνισης και σημαντικότητα επίπτωσης κλπ). Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την υλοποίηση του Ε.Π. περιλαμβάνονται στις παραγράφους 7.2 έως 7.5.

Σύμφωνα με την αξιολόγηση προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Το Ε.Π. της Περιφέρειας Ηπείρου είναι συμβατό με την εθνική και κοινοτική περιβαλλοντική νομοθεσία και περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό δράσεων, οι οποίες συνεπάγονται περιβαλλοντικά οφέλη (π.χ. μείωση εκπομπών CO₂, προσαρμογή στην Κλιματική αλλαγή, βιώσιμη διαχείριση υδατικών πόρων, ορθή διαχείριση στερεών και αστικών υγρών αποβλήτων κλπ).
- Εκτός από τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή του Ε.Π. αναμένονται και κοινωνικοοικονομικά οφέλη μιας και οι δράσεις θα συμβάλλουν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας αλλά και στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού μέσω της υλοποίησης διαφόρων έργων υποδομών (π.χ. οδικά δίκτυα, χώροι πρασίνου, δίκτυα ποδηλατοδρόμων κλπ).
- Αναμένονται θετικές επιπτώσεις για το σύνολο των περιβαλλοντικών τομέων που εξετάστηκαν. Οι εντοπισμένες αρνητικές επιπτώσεις αφορούν κυρίως το στάδιο κατασκευής των έργων. Κρίνεται ότι είναι χρονικά και τοπικά περιορισμένες και μπορούν να αντιμετωπιστούν με τη λήψη κατάλληλων μέτρων, τα οποία θα προσδιοριστούν στο στάδιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων.
- Η αναλυτική εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Ε.Π. και αντίστοιχα η θέσπιση κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης αυτών θα πραγματοποιηθεί στο στάδιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με όσα ορίζει ο Ν. 4014/11 (ΦΕΚ 209 Α/21-09-11).
- Μέσω της εφαρμογής του Ε.Π. είναι εφικτή η επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης στην Περιφέρεια της Ηπείρου, διασφαλίζοντας σημαντικά πλεονεκτήματα για το φυσικό περιβάλλον και τον πληθυσμό της Περιφέρειας.

1.8 Αντιμετώπιση και παρακολούθηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων

1.8.1. Μέτρα αντιμετώπισης περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν από την εφαρμογή του Ε.Π. αναμένεται να προκύψουν αρνητικές επιπτώσεις σε κάποιους περιβαλλοντικούς τομείς, στη φάση κατασκευής αλλά και λειτουργίας των έργων που περιλαμβάνουν οι εκάστοτε δράσεις. Οι επιπτώσεις αυτές εξαρτώνται από το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά του έργου και σε κάποιες περιπτώσεις δύναται να είναι πλήρως αναστρέψιμες με τη λήψη κατάλληλων μέτρων. Προς αυτή τη κατεύθυνση και με στόχο την προστασία και διατήρηση του περιβάλλοντος απαιτείται η εφαρμογή κατάλληλων μέτρων διαχείρισης των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ανεξάρτητα από την έντασή τους (μικρή, μεγάλη).

Στις παραγράφους 7.6 και 8.1 παρατίθενται μια σειρά μέτρων γενικής φύσεως τα οποία στοχεύουν πρωταρχικά στην πρόληψη ή αποφυγή πρόκλησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και – όπου αυτό δεν είναι εφικτό ή όταν είναι αναπότρεπτο - στην ελαχιστοποίησή τους. Τα μέτρα αυτά καθορίζονται ανά περιβαλλοντικό τομέα αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παραγράφου 7.2. Τονίζεται ότι τα αντίστοιχα ειδικά μέτρα θα καθοριστούν στο στάδιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης του εκάστοτε έργου (Ν. 4014/11, ΦΕΚ 209 Α/21-09-11). Και αυτό διότι στο στάδιο αυτό θα είναι ξεκάθαρος ο σχεδιασμός και η λειτουργία του έργου και συνεπώς και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του.

1.8.2. Προτάσεις για την παρακολούθηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Με στόχο την παρακολούθηση (monitoring) των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναμένεται να προκύψουν από την εφαρμογή των δράσεων του Ε.Π. προτείνεται μια σειρά από δείκτες (Πίνακας 7. 39).

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου ως αρμόδια αρχή σχεδιασμού του Ε.Π. δύναται να αναλάβει την παρακολούθηση και την καταγραφή των δεικτών αυτών όποτε λαμβάνει χώρα η αξιολόγηση του Ε.Π. Τα αποτελέσματα της καταγραφής θα περιλαμβάνονται στα στοιχεία τεκμηρίωσης της προόδου του Ε.Π. Στις περιπτώσεις που καταγράφονται αποκλίσεις από τους προσδοκώμενους στόχους θα προτείνονται κατάλληλες διορθωτικές ενέργειες και θα παρακολουθείται η αποτελεσματικότητά τους.

A/A	Περιβαλλοντικός Τομέας	Ονομασία Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Πηγή – Τρόπος Υπολογισμού	Ειδικός Στόχος Ε.Π.
1	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα	Περιοχές δικτύου NATURA που πρόκειται να καταληφθούν από έργα υποδομών.	km ²	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	Δύναται να αφορά τα έργα εκτός αστικών ιστών και ενδεχομένως και εντός.

A/A	Περιβαλλοντικός Τομέας	Ονομασία Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Πηγή – Τρόπος Υπολογισμού	Ειδικός Στόχος Ε.Π.
2	Χλωρίδα – Πανίδα	Χώροι πρασίνου που δημιουργούνται.	m2	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	5.i, 5.ii
3	Έδαφος	Κτίρια στα οποία υλοποιούνται παρεμβάσεις αντισεισμικής προστασίας.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	2Α.iv
		Έργα προστασίας από κατολισθήσεις.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	2Α.iv
4	Τοπίο	Έργα που υλοποιούνται και προκαλούν παρεμβάσεις στο τοπίο.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	2Α.iv, 2Α.v 2Α.i, 2Β.viii 3.i, 3.ii 5.i, 5.ii
		Αναπλάσεις.	km2	Τεχνικά Δελτία Έργων.	5.i, 5.ii
		Καινοτόμες επιχειρήσεις που ενισχύονται.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	1.iii
5	Υδατα	Μήκος νέων αγωγών ή αγωγών που ενισχύθηκαν για σύνδεση ωφελούμενων με το δίκτυο ύδρευσης.	km	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.v
		Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου του Υ.Δ. Ηπείρου.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.iv
		Έργα για την προστασία από διάβρωση ακτών και κατάκλυσης περιοχών από θαλάσσια ύδατα.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.iv
		Έργα που υλοποιούνται για την κάλυψη των απαιτήσεων της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	2Α.v
		Αστικά Στερεά Απόβλητα και άλλα υλικά που ανακυκλώνονται & αξιοποιούνται.	tn/έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	2Α.vi
6	Απόβλητα	Απόβλητα που προκύπτουν από	tn/έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων και	2Α.vi

A/A	Περιβαλλοντικός Τομέας	Ονομασία Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Πηγή – Τρόπος Υπολογισμού	Ειδικός Στόχος Ε.Π.
		υλοποίηση τεχνικών έργων (ΑΕΚΚ, ΑΗΗΕ, αγωγοί ύδρευσης από μόλυβδο και από αμίαντο) και οδηγούνται προς ανακύκλωση/ανάκτηση.		Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	
		Μήκος νέου ή αναβαθμισμένου δικτύου συλλογής λυμάτων.	Km	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.ν
7	Αέρας	Μείωση των εκτιμώμενων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.	tn CO2eq/έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	2Α.i, 5.i, 5.ii
		Δίκτυο νέων ποδηλατοδρόμων/δρόμων ήπιας κυκλοφορίας.	km	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Β.viii
8	Κλίμα, Ενέργεια	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας δημόσιων κτιρίων και Η/Μ εγκαταστάσεων (θέρμανση – ψύξη).	MWh/έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.i, 5.i
		Μείωση των εκπομπών CO2 ανά δράση εξοικονόμησης ενέργειας.	kt CO2/έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	2Α.i, 2Α.ii 5.i, 2Β.viii
		Εξοικονομούμενη ενέργεια ανά δράση παρέμβασης στις εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, δημοτικού φωτισμού.	MWh/έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.i, 5.i
		Ετήσια παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ.	MWh/έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	2Α.i, 2Α.ii
		Πρόσθετη δυναμικότητα από ΑΠΕ.	MW	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.ii
		Έργα για προστασία από την κλιματική αλλαγή (εκτός πλημμυρών, πυρκαγιών).	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.iv
		Έργα για προστασία από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον	2Α.iv

A/A	Περιβαλλοντικός Τομέας	Ονομασία Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Πηγή – Τρόπος Υπολογισμού	Ειδικός Στόχος Ε.Π.
				έλεγχος συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	
9	Πληθυσμός	Νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται από την υλοποίηση των δράσεων του ΣΠ1.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	1.i, 1.iii
		Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	1.iii
		Επιχειρήσεις που εισάγουν νέες ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	1.ii
		Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης.	Αριθμός/ έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων.	4Α.iii
		Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας.	Αριθμός/ έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων.	4Α.ii
		Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων προσωρινής υποδοχής.	Αριθμός/ έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων.	4Α.iv
		Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων.	Αριθμός/ έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων.	4Α.ii
10	Ανθρώπινη υγεία	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης.	Αριθμός/ έτος	Τεχνικά Δελτία Έργων.	4Α.v
		Εξυπηρετούμενος πληθυσμός από αναβαθμισμένα δίκτυα ύδρευσης.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.v
		Πληθυσμός για τον οποίο βελτιώνεται η επάρκεια σε νερό ύδρευσης.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.v
		Εξυπηρετούμενος πληθυσμός από αναβαθμισμένα δίκτυα αποχέτευσης.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2Α.v
11	Θόρυβος	Επίπεδα θορύβου (αφορά έργα που συμβάλλουν στη μείωση θορύβου).	db(A)	Τεχνικά Δελτία Έργων.	2B.viii 5.i, 5.ii

A/A	Περιβαλλοντικός Τομέας	Ονομασία Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Πηγή – Τρόπος Υπολογισμού	Ειδικός Στόχος Ε.Π.
12	Υλικά περιουσιακά στοιχεία	Επιφάνεια νέων κτιρίων ή υφιστάμενων στα οποία λαμβάνουν χώρα δράσεις εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης.	m2	Τεχνικά Δελτία Έργων.	4Α.ii, 4Α.iii, 4Α.iv, 4Α.v
		Μήκος νέων οδών ή αναβαθμισμένων οδών.	Km	Τεχνικά Δελτία Έργων.	3.i, 3.ii
13	Πολιτιστική, αρχιτεκτονική και αρχαιολογική κληρονομιά	Πολιτιστικοί χώροι που υποστηρίζονται.	Αριθμός	Τεχνικά Δελτία Έργων και Πίνακας για τον έλεγχο συμβατότητας με τη ΣΜΠΕ.	4Α.vi 5.ii

1.9 Διαβούλευση & Έγκριση ΣΜΠΕ Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου 2021-2027

1.9.1. Διαβούλευση ΣΜΠΕ

Στις 22/02/2022 διαβιβάστηκε η ΣΜΠΕ του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ήπειρος 2021-2027 από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου στην Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ, με στόχο την έγκρισή της.

Η Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ, αφού διαπίστωσε την πληρότητα του φακέλου της υποβληθείσας ΣΜΠΕ, εξέδωσε το με Α.Π.: ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/22897/1454/09-03-2022 έγγραφό της με θέμα: «Διαβίβαση προς διαβούλευση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Περιφερειακού Προγράμματος Ηπείρου 2021-2027».

Η ΣΜΠΕ βρίσκεται αναρτημένη και ελεύθερα προσβάσιμη στο διαδίκτυο στη διεύθυνση <https://www.peproe.gr/blog/news-53/14333-smpe21-27>, με στόχο την ενημέρωση του κοινού.

1.9.2. Περιβαλλοντική έγκριση ΣΜΠΕ

Ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της ΣΜΠΕ και με την με Α.Π.: ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/60493/4141/14-06-2022 Απόφαση του ΥΠΕΝ δόθηκε η περιβαλλοντική έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Ηπείρου 2021-2027, βάσει της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων της δημόσιας διαβούλευσης. Η ανωτέρω Απόφαση δημοσιεύτηκε στη διαύγεια με Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης - ΑΔΑ:9Ο0Υ4653Π8-ZNP.

Σύμφωνα με την ανωτέρω Απόφαση η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου θα πρέπει να τηρεί τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στην Απόφαση, κατά την εξειδίκευση και υλοποίηση του Ε.Π.

